

Standard Tilknytningsvilkår

§ 1 GENERELT

Standard tilknytningsvilkår regulerer forholdet mellom nettselskapet og eieren av den elektriske installasjon som tilknyttes distribusjonsnett. Bruk av distribusjonsnett til uttak av kraft reguleres av standard nettleieavtale mellom nettselskapet og bruker (nettkunde).

Tilknytning av en elektrisk installasjon kan også berøre forholdet til en grunneier eller andre som disponerer rettigheter over en eiendom uten at disse er identisk med installasjonseier. Forholdet mellom nettselskapet og disse reguleres også av standard tilknytningsvilkår, når dette fremgår av den enkelte paragraf.

Ansvarsforholdet mellom nettselskapet og nettkunder er beskrevet i standard nettleieavtale. De samme prinsipper gjelder så langt de passer også for forhold som reguleres i standard tilknytningsvilkår. Noen hovedprinsipper er gitt i § 8. For å få en fylldigere forståelse av ansvarsforholdet, henvises det til standard nettleieavtale.

§ 2 BESTILLING OG GODKJENNING AV TILKNYTNING

§ 2 – 1 Avtaleforholdet og inngåelse av tilknytningsvilkår

Avtaleforholdet består av disse standard tilknytningsvilkår samt de forutsetninger som er lagt til grunn for tilknytningen. Dersom forutsetningene for tilknytning av en installasjon blir vesentlig endret, kan nettselskapet kreve å få dekket de kostnader knyttet til drift og vedlikehold som ikke dekkes av nettleien.

§ 2 – 2 Bestilling av tilknytning

Bestilling av tilknytning bør fortrinnsvis skje på dertil egnet skjema og så tidlig som mulig i planfasen. Den som bestiller tilknytning av en elektrisk installasjon må oppgi blant annet følgende informasjon:

- om bestillingen gjelder permanent eller midlertidig tilknytning
- om bestillingen gjelder ny installasjon eller endret installasjon som medfører behov for endring i tilknytningspunktet.
- installasjonseiers fullstendige navn
- installasjonseiers foretaksnr/fødselsdato/bostedsadresse/næringsadresse
- installasjons - /anleggsadresse
- forslag til energi- og effektbudsjett
- installasjonens bruksformål
- plassering av målepunkt/overbelastningsvern

§ 2 – 3 Bekreftelse av bestilling

Nettselskapet melder skriftlig til installasjonseier eller dennes representant om bestillingen er godkjent med de innmeldte data eller om det kreves ytterligere informasjon. Eventuell nektelse skal være saklig og grunngis skriftlig. Sammen med nettselskapets tilbakemelding til installasjonseier vedlegges et eksemplar av disse standard tilknytningsvilkår.

§ 2 – 4 Tilknytningsforutsetninger

En elektrisk installasjon blir tilknyttet nettselskapets distribusjonsnett på de forutsetninger som gis i nettselskapets tilbakemelding til installasjonseier og med de rettigheter og plikter som følger av disse standard tilknytningsvilkår, samt av de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter.

For dimensjonering av tilknytningen legges det til grunn et omforent energi- og effektbudsjett.

Forutsetningene for tilknytningen dokumenteres i et eget vedlegg til disse standard vilkår og kan tinglyses på nettselskapets kostnad. Vedlegget kan inneholde følgende informasjon:

- tilknytningspunktets utforming
- ansvar for drift og vedlikehold av stikkledning
- energi og effektbudsjett
- gjensidig rett til etterregning av anleggsbidrag
- installasjonens bruksformål
- plassering av målepunkt/overbelastningsvern

§ 2 - 5 Overdragelse av elektrisk installasjon

Dersom en elektrisk installasjon skifter eier etter tilknytning anses ny eier å tiltre de samme rettigheter og plikter som opprinnelige eier. Melding om ny installasjonseier skal sendes nettselskapet.

Ved overdragelse av eierskap til en elektrisk installasjon som er tilknyttet nettselskapets fordelingsnett skal eier informere ny eier om de rettigheter og plikter som er avtalt mellom partene.

§ 2 – 6 Drift og vedlikehold av installasjoner

Installasjonseier er ansvarlig for å bygge, drive og vedlikeholde sin installasjon i samsvar med de til enhver tid gjeldende forskrifter. Oppstår det feil på installasjon skal installasjonseier straks underrette autorisert elentreprenør/nettselskap og sørge for at nødvendig utbedring/feilretting foretas.

Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB)/det lokale eltilsyn har i samsvar med gjeldende lover og forskrifter rett til utvidet adgang til alle anleggseiers/brukers installasjoner.

§ 2 – 7 Tolkning av tilknytningsvilkårene

Ved tvil om forståelsen av begreper og uttrykk som er brukt i disse vilkår skal, med mindre noe annet er sagt i disse vilkår eller fremgår av sammenhengen i disse vilkår, definisjonene i definisjonsliste vedlagt disse vilkår, legges til grunn.

§ 2 – 8 Personopplysninger

Ved inngåelse av standard tilknytningsvilkår kan nettselskapet kreve identifikasjon av nettkunden, med opplysninger om nettkundens fullstendige navn, fødselsdato/foretaksnummer, nåværende og tidligere bosteds/næringsadresse, m.v.

Nettselskapet har også rett til å kreve opplysninger om forbruksdata, herunder opplysninger om anlegget helt eller delvis er tenkt brukt til bolig-, fritids- eller næringsformål. Dersom anlegget hovedsakelig brukes til næringsvirksomhet, kan nettselskapet kreve at det inngås egen avtale for næringsvirksomheten.

Nettselskapet skal ikke utlevere personopplysninger som vedrører anleggseier eller noen i hans husstand til utenforstående, unntatt når utlevering av opplysninger skjer

- a) med samtykke fra den opplysningen gjelder
- b) med hjemmel i lov, eller i forskrift gitt med hjemmel i lov eller
- c) som ledd i betalingsinnkreving m.v. hvor det foreligger saklige grunner

Nettselskapet og anleggseier, samt deres ansatte og andre hjelpere, har likeledes plikt til å bevare taushet overfor uvedkommende om det de får vite om hverandres drifts- og forretningsforhold m.v.

§ 3 FREMFØRING OG PLASSERING AV DISTRIBUTJONSNETT

§ 3 – 1 Erverv av rettigheter til grunn for ledningsfremføring

Nettselskapet erverver rettigheter til fremføring av og adgang til lavspennings distribusjonsnett. Det betales ikke vederlag for slike rettigheter, unntatt eventuelt for rett til plassering av nettstasjon.

§ 3 – 2 Nettrasé og plassering av nødvendig utstyr

Ved fremføring av distribusjonsnett skal grunneier/fester på forhånd gis muligheter til å uttale seg om nettrasé og plassering av nødvendig utstyr. Nettselskapet skal påse at plassering og utførelse av nettet medfører minst mulig ulempe for grunneier/fester. For øvrig vises til "Lov om rettstilhøve mellom grannar" av 16. juni 1961 nr. 15 og "Plan og bygningsloven" av 14. juni 1985 nr. 77. Når nettselskapet bruker nett/trasè til annet enn energioverføring, skal dette skje uten unødvendig ulempe for grunneier/fester og installasjonseier.

§ 3 – 3 Fremføring av distribusjonsnett/stikkledning til installasjonseiers eget bruk

Nettselskapet avgjør hvordan stikkledningen skal fremføres, dens plassering, og hvilken art og dimensjon den skal ha.

Grunneier/fester skal uten vederlag eller erstatning gi adgang til fremføring av nødvendig distribusjonsnett og/eller stikkledning for tilknytning av egen installasjon. Fremføringen skal skje til minst mulig ulempe for grunneier/fester. På forhånd påviser nettselskapet, så langt det er mulig, ledningstrasé, plassering av stolper og annet utstyr for grunneier/fester. Grunneieren har ikke krav på erstatning for skader og ulemper som stikkledningen kan medføre, unntatt ved uaktsomhet fra nettselskapets side.

Nettselskapet har rett til å fremføre og vedlikeholde distribusjonsnettet. Det samme gjelder andre som har rett til å benytte ledningstraséen. Fremføring og vedlikehold skal skje til minst mulig ulempe for grunneier/fester.

§ 3 – 4 Fremføring av distribusjonsnett /stikkledning til andre

Nettselskapet har rett til å legge luftledning eller jordkabel som distribusjonsnett eller stikkledning over grunn som en installasjonseier eier eller fester, frem til andre installasjonseiere. Fremføring skjer som regel uten vederlag, men installasjonseier skal på forhånd gis mulighet til å uttale seg om ledningstrasé og plassering av stolper og annet utstyr. Distribusjonsnettet og arbeidet med dette skal medføre minst mulig ulempe for grunneier eller fester.

§ 3 – 5 Plassering av nettstasjoner

Ved tilknytning av større installasjoner har nettselskapet rett til å kreve avstått rom i bygning eller tomt til nettstasjon(er). Plass som stilles til rådighet, skal på forhånd være godkjent av nettselskapet. Vederlag fastsettes fortrinnsvis som et engangsbeløp og beløpets størrelse avtales mellom partene eller etter rettslig skjønn. Nettselskapet kan uten ytterligere godtgjørelse føre ledninger ut fra nettstasjon til tilknytning av andre elektriske installasjoner. Dette skal skje med minst mulig ulempe for grunneier/fester.

§ 3 – 6 Adgang til distribusjonsnett og installasjon

Installasjonseier skal gi nettselskapet, og andre som benytter ledningsnettet, uhindret adgang til eiendommen for vedlikehold og drift av nettet og tilknytningspunktet. Nettselskapet kan etter forhåndsvarsel til grunneier foreta nødvendig kvisting og rydding av trær av sikkerhetsmessige hensyn og for å hindre skade på ledningene. Inngrep skal skje med minst mulig ulempe for grunneier/fester. Nettselskapet skal ha uhindret adgang til nettstasjoner, også når disse er plassert i installasjonseiers bygg.

§ 3 – 7 Bruk av arbeidsmaskiner nær ledningsnett

Bruk av arbeidsredskaper nær, ved og under ledningsanlegg skal bare skje etter anvisning fra nettselskapet slik at ulykker og skader på personer, ledningsanlegg og annet materiell kan unngås. Ved bruk av anleggsredskaper nærmere høyspenningsanlegg enn 30 m, skal nettselskapet kontaktes så tidlig som mulig før arbeidet starter. Nettselskapet vil gi sikkerhetsrettledning og påvise minste sikre avstand til ledningsanlegg under arbeidet. Dersom sikringsarbeidet medfører urimelige merkostnader for nettselskapet kan nettselskapet kreve disse dekket av den som forestår arbeidet.

§ 3 – 8 Grunneiers/festers informasjonsplikt

Grunneier/fester har plikt til å underrette nettselskapet på forhånd når det skal foretas graving, oppfylling eller annen endring av terrenget, sprengning, veibygging, felling av trær eller andre arbeider som kan skade eller på annen måte ha betydning for netteiers distribusjonsnett. Underretning skal skje så tidlig at nødvendige tiltak kan iverksettes. Dersom tiltakene medfører urimelige merkostnader for nettselskapet kan nettselskapet kreve disse dekket av den som forestår arbeidet.

§ 3 – 9 Skade på nettselskapets eiendom

Nettselskapet kan kreve erstatning for skade en installasjonseier forårsaker på nettselskapets eiendom ved forsett eller uaktsomhet. Unnlatt varsling til nettselskapet i tilfeller som nevnt i § 3-

7 og § 3-8, eller varsling så sent at nettselskapet ikke kan overholde rettledningsplikten, vil normalt betraktes som uaktsomhet.

§ 3 – 10 Flytting eller fjerning av ledninger/nett

Hvis det som følge av offentlige påbud, eller etter grunneiers behov er nødvendig, kan det kreves flytting, forandring eller fjerning av stikkledning eller lavspenningsnett. Tilsvarende kan bare unntaksvis kreves for høyspennings fordelingsnett. Nettselskapet utfører normalt arbeidet med flytting, forandring eller fjerning av stikkledning eller lavspenningsnett for rekvirentens regning.

Nettselskapet foretar flytting, forandring eller fjerning av høyspenningsanlegg på privat eiendom for rekvirentens regning, dersom ikke annen avtale er inngått.

Nettselskapet kan fjerne stikkledningen og den del av distribusjonsnettet som tjener til forsyning av en installasjon/anlegg som har vært uten nettleiekunde i minst 3 år. Før slik fjerning finner sted, skal nettselskapet skriftlig varsle installasjonseier. Hvis nettselskapet ikke mottar bekreftelse på opprettholdelse av tilknytning innen en måned, kan nettselskapet fjerne de aktuelle nettdeler.

§ 4 TILKNYTNING

§ 4 – 1 Tilknytningspunktet

Tilknytningspunktet markerer overgangen mellom nettselskapets distribusjonsnett og den elektriske installasjonen og angir grensen for eiendomsforhold samt ansvar for drift og vedlikehold.

Tilknytningspunktet kan være definert som:

- det punkt i distribusjonsnettet hvor stikkledning er tilknyttet, eller
- tilkoblingsklemme på husvegg eller grunnmur for kabel eller luftnett

I det siste tilfelle blir stikkledning en del av nettselskapets distribusjonsnett. Tilknytningen utføres i henhold til nettselskapets standard for området. Installasjonen tilknyttes distribusjonsnettet på avtalt spenningsnivå. Tilknytningspunktet angis på skjema ”Melding om installasjonsarbeid” eller annet skjema.

Dersom stikkledning er en del av nettselskapets distribusjonsnett, avgjør nettselskapet hvordan stikkledningen fremføres, plasseres og hvilken art og dimensjon den skal ha. Fremføring av stikkledning utføres i samråd med installasjonseier/grunneier og skal være til minst mulig ulempe for denne. Til hver installasjon fører nettselskapet som regel bare frem en stikkledning. Det kan ikke kreves erstatning for ulemper som stikkledning senere kan medføre, unntatt ved uaktsomhet fra nettselskapets side.

§ 4 – 2 Fysisk tilknytning

Tilknytningen skal skje så snart som praktisk mulig etter at installasjonen er meldt ferdig, eller etter nærmere avtale. Ingen andre enn nettselskapet, eller dennes representant, har adgang til å knytte en installasjon til distribusjonsnettet. Urettmessig tilknytning av en installasjon medfører erstatningsansvar og kan medføre straffeansvar.

§ 4 – 3 Annen utførelse

Dersom installasjonseier ønsker tilknytningen utført på annen måte enn nettselskapets standard for området, kan nettselskapet utføre arbeidet etter bestilling og kreve eventuelle merkostnader dekket av installasjonseier. Etter avtale mellom installasjonseier og nettselskapet kan arbeidet i tilknytningspunktet utføres av en tredje part som godkjennes av nettselskapet.

§ 4 – 4 Midlertidig tilknytning

Midlertidig tilknytning av en installasjon til nettselskapets distribusjonsnett utføres etter installasjonseiers bestilling. Bestilling skjer på samme måte som for permanent tilknytning. Fremføring, montering, demontering og eventuelt vedlikehold av midlertidige lav/høyspennings distribusjonsnett betales av bestiller før arbeidet igangsettes. Ved midlertidig tilknytning kan nettselskapet og installasjonseier inngå avtale om at arbeidet i tilknytningspunktet utføres av en tredje part som godkjennes av nettselskapet. Før spenningssetting skal nettselskapet besiktige og godkjenne utførelsen.

§ 4 – 5 Tilknytningsgebyr

Nettselskapet kan i samsvar med offentlige forskrifter fastsette at det ved nye tilknytninger eller ved oppdimensjonering av en eksisterende tilknytning betales et tilknytningsgebyr. Gebyret skal være generelt og pålegges alle nye tilknytninger i nettet. Gebyret kan differensieres etter overbelastningsvern (sikringsstørrelse).

§ 4 – 6 Endret systemspenning

Nettselskapet har rett til å endre systemspenning. I så fall skal nettselskapet bekoste nødvendig omlegging av installasjoner. Eventuell ytterligere oppgradering av installasjoner bekostes av installasjonseier.

§ 5 ANLEGGSBIDRAG

Anleggsbidrag beregnes i henhold til de til enhver tid gjeldende forskrifter. Nettselskapene kan fastsette et anleggsbidrag for å dekke anleggskostnadene ved nye nettilknytninger eller ved forsterkning av nettet til eksisterende kunder.

Anleggsbidrag ved forsterkning av en tilknytning kan beregnes når kunden krever økt kapasitet eller kvalitet som utløser behov for forsterkning. Anleggsbidraget skal beregnes ut fra kostnadene som følger av kundens tilknytning til nettet. Anleggsbidrag skal fastsettes uavhengig av kundens forventede energiuttak og kan maksimalt settes til anleggskostnad for anlegget minus tilknytningsgebyr. Anleggskostnad settes lik nødvendig kostnader ved tilknytningen eller forsterkningen, inklusive timeverk for personell, maskiner og utstyr.

Nettselskapet skal på forhånd informere kunden om innkreving av, og beregningsgrunnlaget for, anleggsbidraget.

Anleggsbidraget kan kreves innbetalt før arbeidet påbegynnes. Ved eventuell avtale om betaling på et senere tidspunkt, kan garanti som sikkerhet for anleggsbidraget kreves.

Nettselskapet kan fordele anleggsbidraget mellom kunder som blir tilknyttet på tidspunktet for ferdigstilling av anlegget og kunder som blir tilknyttet på et senere tidspunkt, men senest innen ti år etter ferdigstilling av anlegget. Fordelingen kan skje i form av en etterberegning av anleggsbidraget, når nye kunder blir tilknyttet eller ved at nettselskapet forskutterer investeringskostnadene og fastsetter anleggsbidraget andelsvis ovenfor de kunder som etter hvert blir tilknyttet nettet.

Permanent distribusjonsnett/stikkledning som er bygget eller forsterket i forbindelse med tilknytning frem til tilknytningspunktet er normalt e-verkets eiendom og nettselskapet har drifts- og vedlikeholdsplikt. Dette gjelder også dersom distribusjonsnett/stikkledning er helt eller delvis finansiert ved anleggsbidrag.

§ 6 MÅLEPUNKT

Plassering av målepunkt avtales i forbindelse med bestilling av tilknytning. Normalt skal en installasjon ha ett (1) målepunkt som plasseres så nært tilknytningspunktet som mulig. Målepunktets plassering skal være godkjent av nettselskapet, og nettselskapet kan kreve at måleutstyret plasseres utendørs i låst skap og/eller være avlesbart utenfra. Nettselskapet skal ha uhindret adgang til måleutstyret.

Ved tilknytning monterer nettselskapet eller dennes representant måleutstyr for avregning av nettleie og kraftkjøp. Nettselskapet fastsetter størrelse og type måleutstyr og eventuelle kontrollapparater, eier disse og foretar nødvendig vedlikehold.

Installasjonseier kan ikke ta i bruk en installasjon før måleutstyret er montert, eller det er gjort annen avtale med nettselskapet. Dersom det er utført arbeid i målepunktet av installasjonseiers representant og arbeidet ikke er i samsvar med nettselskapets krav kan tilknytning utsettes til forholdet er ordnet.

§ 7 FRAKOBLING OG TILKOBLING AV INSTALLASJONEN

Frakobling og tilkobling kan bare utføres av nettselskapet eller dennes representant. Nettselskapet er ikke ansvarlig for skade eller tap ved fra- eller tilkoblinger som er hjemlet i denne avtale.

§ 7 – 1 Frakobling uten nærmere varsel

Nettselskapet foretar frakobling uten nærmere varsel dersom:

- installasjonen er farlig
- installasjonen behøver øyeblikkelig utbedring
- bruk kan medføre skade eller ulemper for nettkunden, nettselskapet eller andre

Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB) /det lokale eltilsyn kan etter Forskrift om elektriske lavspenningsanlegg fastsatt av Produkt og Elektrisitetsilsynet med hjemmel i lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr § 2, koble ut et forskriftsstridig anlegg dersom pålegg om utbedring av mangler ved installasjonen ikke er etterkommet til avtalt tid, eller dersom det ikke brukes godkjente apparater.

§ 7 – 2 Frakobling etter nærmere varsel

Nettselskapet kan foreta frakobling etter nærmere varsel dersom frakoblingen er nødvendig av hensyn til ettersyn, vedlikehold eller utvidelse av nettselskapets eller andre nettkunders installasjoner.

Nettselskapet skal, så langt det er mulig, varsle nettkunden direkte eller på annen egnet måte om frakoblingen. I den utstrekning det er mulig, skal frakoblingen legges til tider som er til minst ulempe for nettkunden og nettselskapet.

Varsel om frakobling medfører ingen plikt for nettselskapet til å koble fra anlegget i hele eller deler av det varslede tidsrom.

§ 8 ANSVARFORHOLD

§ 8 – 1 Nettkundens krav ved mangel

Dersom det foreligger en mangel og dette ikke skyldes nettkunden eller forhold på nettkundens side, kan nettkunden

- holde tilbake betalingen for å dekke krav som følge av mangelen, men ikke åpenbart mer enn det som vil gi betryggende sikkerhet for kravet.
- kreve erstatning for tap som følge av mangelen.
- kreve prisavslag

For øvrig vises det til bestemmelsene i nettleieavtalens § 12.

§ 8-2 Nettselskapets erstatningsansvar

Nettselskapet er ansvarlig for tap nettkunden lider som følge av mangler ved ytelsen. Dette gjelder likevel ikke så langt nettselskapet godtgjør at mangelen skyldes årsaker utenfor selskapets kontroll, som det ikke med rimelighet kunne ventes å ha tatt i betraktning på avtaletiden eller å unngå eller overvinne følgene av.

Beror mangelen på en tredjeperson som nettselskapet har gitt i oppdrag helt eller delvis å oppfylle tilknytningsvilkårene, er nettselskapet fri for ansvar bare dersom også tredjepersonen ville vært fritatt etter regelen i første ledd. Det samme gjelder om mangelen beror på en leverandør som nettselskapet har brukt, eller noen annen i tidligere salgsledd.

Ansvarsfriheten gjelder så lenge hindringen er til stede. Faller hindringen bort, kan ansvar gjøres gjeldende dersom nettselskapet da plikter å oppfylle, men ikke gjør dette.

For øvrig vises det til bestemmelsene i nettleieavtalens § 13.

§ 8 – 3 Installasjonseiers medvirkning

Dersom installasjonseier eller dennes representant har medvirket til skaden eller tapet ved egen skyld, kan nettselskapets ansvar settes ned eller falle bort, jfr. skadeserstatningsloven § 5-1.

§ 8 – 4 Personskade

Ansvar for personskade reguleres ikke av disse standardvilkår. Det vises til de alminnelige erstatningsrettslige regler.

§ 9 ENDRING AV TILKNYTNINGSVILKÅR

§ 9 – 1 Endring av standard tilknytningsvilkår

Kunngjøring om endring i disse standard tilknytningsvilkårene blir gitt som direkte melding til installasjonseier eller på annen egnet måte. Endring av standard tilknytningsvilkår vil ikke bli gjort gjeldende før bestemmende organ har gjort endelig vedtak, og tidligst 14 dager etter at kunngjøring er foretatt. Endringer i standard tilknytningsvilkår må skje etter samråd med Forbrukerombudet.

§ 9 – 2 Endring av særskilt avtalte tilknytningsvilkår

Særskilt avtalte tilknytningsvilkår står partene fritt til å endre etter avtale.

§ 10 TVISTER

Uenighet om vilkår for tilknytning og bruk av nettet kan bringes inn til Norges vassdrags- og energidirektorat, som da vil fatte vedtak i saken.

Tvister i anledning standard tilknytningsvilkår kan for øvrig forelegges Elklagenemnda, eller bringes inn for domstolene. Så lenge en tvist er til behandling i nemnda, kan ikke en part bringe den inn for de alminnelige domstolene. En tvist anses for å være til behandling fra det tidspunktet begjæringen om klagebehandling er kommet inn for nemnda. En sak som nemnda har realitetsbehandlet, kan bringes direkte inn for tingretten.

Alle søksmål i anledning denne standardavtalen skal anlegges ved FEs alminnelige verneting etter tvistemålsloven.